

MINUTA ȘEDINȚEI PUBLICE

05.08.2015

Marian Cernat: In primul rand vreau sa va multumim pentru participarea importanta la aceasta dezbatere publica. Asta demonstreaza ca documentul in discutie a suscitat interesul din partea partilor interesate si ne bucuram si speram sa avem o discutie si o dezbatere constructiva care sa ne ajute pe noi sa realizam o reglementare cat mai buna.

Dupa cum stiti piata de echilibrare functioneaza inca de la jumatatea anului 2005, cu rezultate bune spunem noi si un element important al structurii pietei de echilibrare il constituie piata responsabila cu echilibrarea care in acceptiunea de pana acum a fost nereglementata, singurul element de reglementat fiind interfata dintre partea responsabila cu echilibrarea si piata de echilibrare. In 2013, autoritatea a emis Ordinul nr. 97 prin care reglementeaza modul de achizitie al energiei pentru CPT-ul din retele. In acel ordin este stipulat faptul ca un operator de retea pentru CPT trebuie sa-si realizeze o parte responsabila cu echilibrarea dedicata acestei activitati sau sa-si dea responsabilitatea echilibrarii unei alte parti responsabile cu echilibrarea cu conditia ca aceasta parte responsabila cu echilibrarea sa realizeze o procedura avizata de ANRE prin care sa se transparentizeze activitatea din interiorul partii responsabile cu echilibrarea. Departamentul de piata a inceput demersurile pentru a pune in opera prevederile acestui Ordin si am solicitat partilor responsabile cu echilibrarea in care erau operatori de retea, la momentul respectiv erau trei parti responsabile cu echilibrarea, sa ne trimita propunerile de proceduri dedicate acestui scop. Dupa cateva schimburi de scrisori intre noi si partile responsabile cu echilibrarea am constatat ca sunt unele deficiente in modul de managerizare din cadrul partilor resposanbile cu echilibrarea si pornind de la faptul ca din punct de vedere legal o procedura nu poate fi atacata in instanta, nu pot fi aplicate sanctiuni pentru nerealizarea prevederilor dintr-o procedura, am ajuns la concluzia ca trebuie sa realizam o reglementare pentru partile responsabile cu echilibrarea in care sunt operatorii de retea. Pentru a nu crea discriminari intre partile responsabile cu echilibrarea concluzia a fost pana la urma ca reglementarea s-o facem pentru toate partile responsabile cu echilibrarea. Decizia a avut ca argument si faptul ca in acest fel dam posibilitatea operatorilor de retea oricand sa-si schimbe partea responsabila cu echilibrarea fara a avea probleme legate de faptul ca acea parte responsabila cu echilibrarea are sau nu dreptul sa aiba in interiorul ei un operator de retea. Si acum vreau sa va prezint pe scurt care sunt prevederile reglementarii respective; ce fixam noi prin aceasta reglementare. In primul rand stiti ca in conformitate cu prevederile legale, partea responsabila cu echilibrarea este limitata la un volum de maxim de 30% din consum sau din productie. Nu am umblat la aceasta prevedere, am lasat-o in continuare asa, numai ca am prevazut in reglementare ca un titular de licenta poate sa-si asume responsabilitatea echilibrarii pentru alti titulari de licenta numai intr-o singura parte responsabila cu echilibrarea. Prin asta nu am limitat cu nimic dreptul unui titular de licenta de a participa la mai multe parti responsabile cu echilibrarea sau de a-si crea mai multe parti responsabile cu echilibrarea. De ce am luat aceasta decizie, de fapt este o propunere la momentul de fata, pentru ca concentrarea in volum foarte mare de informatii intr-o parte responsabila cu echilibrarea in momentul unei defectiuni legate de sistemul informatic, de personalul care opereaza acest sistem informatic, se pune in dificultate operarea insasi a pietei de echilibrare. Pentru a nu ajunge in aceasta situatie, am propus ca o parte responsabila cu echilibrarea sa-si asume responsabilitatea pentru

echilibrarea altor titulari de licenta; numai un titular de licenta sa-si asume responsabilitatea echilibrarii pentru alti titulari de licenta numai intr-o parte responsabila cu echilibrarea, respectiv pana la maxim volum de 30 % din consum sau din productie. Un alt aspect pe care am vrut sa-l fixam in aceasta reglementare este legat de notificarea pe care o realizeaza titularii de licenta in cadrul partilor responsabile cu echilibrarea si anume notificarea echilibrata, respectiv fiecare titular de licenta are obligatia in principiu ca sa notifice echilibrat suma dintre achizitie si productie si vanzare, consum sau export sa fie egala cu 0. Suma algebrica. Aceasta obligatie era de fapt pana acum numai la nivelul partilor responsabile cu echilibrarea dar partea responsabila cu echilibrarea are notificarea in baza notificarilor titularilor de licenta deci conditia se transfera practic, este practic la titularii de licenta. Sigur ca nu suntem absurzi, aceasta este o situatie normala, o notificare echilibrata, dar sunt si situatii cand apar notificari in dezechilibru, si ele sunt acceptate in conditiile prevazute de reglementari, respectiv atunci cand se fac tranzactii pe piata intra-zilnica, nu... cand producatorii au opriri accidentale si li se da posibilitatea sa-si modifice notificarea preluand productia pierduta pe alte unitati dispecerizabile in masura posibilitatilor, si daca nu reusesc atunci vor avea o notificare in dezechilibru. De asemenea, aceasta este o prevedere legala pentru producatorii din surse regenerabile, ca pot notifica in dezechilibru negativ.

Modul de alocare a costurilor si veniturilor realizate de partea responsabila cu echilibrarea. In reglementare este prevazut ca in aceasta alocare intre titularii de licenta participanti la o parte responsabila cu echilibrarea sa se faca proportional cu dezechilibrul pe care il are fiecare titular de licenta prin modificarea pretului de excedent si de deficit, respectiv prin cresterea pretului de excedent si reducerea pretului de deficit, mecanism pe care de altfel il aplica majoritatea partilor responsabile cu echilibrarea care functioneaza in prezent. O alta chestiune pe care am vrut s-o fixam prin aceasta reglementare este legata de transparenta si ati vazut ca sunt unele prevederi privind transparenta publicarii unor date de catre partile responsabile cu echilibrarea differentiate un pic intre partile responsabile cu echilibrarea care au in interiorul lor operatori de retea si celelalte parti responsabile cu echilibrarea. Cam asta e pe scurt cuprinsul reglementarii pe care il propunem dezbaterii publice si pe care vrem sa-l propunem Comitetului de Reglementare si acum ii rog pe colegii mei, daca am scapat vreun element important din prevederile acestei reglementari sa spuna, daca nu propun sa trecem la luari de cuvint din partea dumneavoastra cu rugamintea ca acestea sa se faca pe rand, la microfon, in mod ordonat. De altfel, vreau sa va spun ca inregistram discutiile din cadrul acestei dezbateri pentru a putea sa le analizam in detaliu ulterior. Deci propun sa trecem la dezbateri direct, prin inscrieri la cuvint si prin utilizarea microfonului. Multumesc. Am rugamintea inainte de a vorbi sa va spuneti numele si compania pentru care lucrati. Pana se hotarasc colegii se sa inscrie la cuvint, am vazut ca domnul Lungu s-a hotarat deja, vreau sa va spun sa va ganditi, in special Transelectrica si partile responsabile cu echilibrarea care functioneaza actualmente la un termen de intrare in vigoare a prevederilor acestei reglementari, date fiind modificarile pe care le implica atat in ce priveste structura partilor responsabile cu echilibrarea, cat si adaptarii pe care trebuie s-o faca Transelectrica eventual in soft-urile pe care le utilizeaza.

Ioan Lungu: Multumesc frumos. Ma bucur sa vorbesc in numele AFEER. Domnule director general, va multumesc pentru invitatia pe care mi-ati adresat-o de a participa la aceasta dezbaterie publica. De altfel, sa stiti ca am mai avut o interventie similara si in Consiliul Consultativ. Recunosc ca este una din reglementarile cu un impact asupra pietei, chiar daca nu este o reglementare de o amploare foarte mare ca numar de pagini, am vazut si referatul pe care dumneavoastra l-ati intocmit, este destul de substantial si prezinta nu numai aspectele care sunt

in reglementare ci si unele dezbateri interne care au avut loc in cadrul autoritatii, respectiv principala idee daca schimburile din cadrul PRE-urilor reprezinta tranzactii sau nu. Sunt bucuros sa constat si ca in concluzia dumneavoastra nu reprezinta tranzactii si atunci intrebarea prima ar fi de ce trebuie aplicate acestor activitati prevederile care sunt specifice tranzactiilor si sunt prezentate in mod expres in Legea 123. Ma refer sigur la acele principii generale care in opinia noastra sunt tratate intr-un mod departe de spiritul lor in sensul ca daca ne uitam catre REMIT o sa vedem ca tranzactiile care se realizeaza in interiorul PRE-urilor nu sunt obligatorii spre a fi raportate aceasta fiind cumva o activitate lasata la initiative participantilor. Un al doilea aspect se refera tot la o prevedere din REMIT care spune ca datele trebuie publicate intr-un mod care sa nu aduca atingere actelor confidentiale cu caracter comercial. Daca revenim la ordinul pe care l-ati prezentat este foarte adevarat ca este o metodologie de recalculare a preturilor in cadrul PRE-urilor ... din cate stiu eu aceasta metodologie a fost deja adoptata de majoritatea PRE-urilor ..vreau sa spun ca la vremea respectiva, imi amintesc cand eram la Electrica si am scris intr-o reglementare ca se foloseste o metoda verificata de ANRE am avut o reactie foarte dura ca nu, nu este indicata de ANRE ci este prezentata ca o posibilitate deci nu se reglementa ci trebuie lasata la alegerea participantilor. Participantii au decis sa fie aleasa aceasta metoda ca fiind una corecta. Deci reglementarea nu cred ca impune lucruri deosebite, senzatia este ca se incearca o supra-reglementare. Doua chestiuni.. una legata de o prevedere din ordin in care se spune ca participantii la piata au responsabilitatea, este vorba de articolul 2 care modifica articolul 32 din Regulamentul de programare si dispecerizare , participantii la piata au responsabilitatea ... astfel incat sa fie in echilibru. Prin incorporarea mai multor articole de lege, prin participanti se inteleg si consumatorii finali. Cred ca ar trebui facuta si aceasta clarificare, este practic imposibil ca un consumator final sa isi poata adapta consumul in asa maniera incat sa fie in echilibru. Si a doua problema este legata asa cum am spus mai devreme de obligativitatea ca fiecare titular de licenta ca membru al PRE-ului sa notifice in echilibru. ...Singurele cazuri de dezechilibru sunt cele ale producatorilor in situatiile unor defectiuni intervenite in interior si care sunt permise si probabil cazul cand apar foarte multe ..sunt probleme de inundatii...eu cred ca nu sunt situatii care sa justifice atat de stricta reglementare. Totusi am constat, probabil ca or sa vorbeasca mai mult colegii de la Transelectrica despre acest lucru, ca ajunge la nivelul OTS-ului sa publice toate abaterile .. sa analizeze. Toate acestea lucruri se faceau la nivelul PRE-ului. Am sa ma opresc aici.

Marian Cernat: Intr-adevar, au fost discutii lungi legate de faptul ca daca in cadrul PRE-ului putem considera ca sunt tranzactii sau nu. Punctul nostru de vedere, al departamentului de piata a fost ca nu sunt tranzactii dar avem colegi care sustin ca sunt tranzactii si pornind de la aceasta idee propunerea lor este ca pentru a realiza transparenta si nediscriminare sa se elimine posibilitatea gruparii in PRE-uri a mai multor titulari de licenta, fiecare titular de licenta sa isi faca propriul PRE. Deci este ca sa zicem asa, o ducere la limita a ideii pe care noi am aplicat-o, respectiv de a reduce posibilitatea unui titular de licenta sa faca managementul PRE-ului pentru un volum foarte mare de participanti. Ati spus ca publicarea datelor este o chestiune sensibila, e vorba de anumite date si atunci cand in PRE-uri sunt aceleasi reguli cred ca nu mai este o problema deosebita publicarea pentru ca toti trebuie sa respecte aceleasi reguli. Sa stiti ca noi, in activitatea de monitorizare am constat unele nereguli in cadrul PRE-urilor si suntem convinsi ca in cadrul unui PRE nu toti participantii sunt informati de modul de aplicare a regulilor din cadrul PRE-urilor si de dezavantajele pe care unii le suporta din diverse motive.De asta, eu cred ca transparenta nu strica, si experienta legata de piata angro pentru care Legea nr. 123 a prevazut aceste conditii severe de transparenta nediscriminare si centralizare pe o bursa

centralizata a demonstrat ca nu a daunat pietei de energie electrica, din contra a facut-o mai eficienta ca sa zic asa. Intr-adevar cred ca aveti dreptate la observatia pe care ati facut-o, ca nu participantii trebuie scris ci eventual titularii de licenta. Multumesc

Ioan Lungu: Ati spus ca ati descoperit niste nereguli. Reiau ce am spus in Consiliul Consultativ, ca este absolut firesc sa fie sanctionati cei care au avut abateri fata de reglementari dar nu sa schimbam o reglementare ca sa ii eliminam din peisaj.

Marian Cernat: In ce baza sa-i sanctionam? Deci ca sa aplici o sanctiune trebuie sa ai o baza legala. In ce baza?

Ioan Lungu: Daca au avut o abatere inseamna ca e fata de ceva care a fost legal,da?

Participant1: Da, sunt de acord cu domnul Lungu. Din cate stiu eu PRE-urile si participantii aveau o responsabilitate financiara. Intr-adevar aici revin la acelasi articol 2. Cred ca ar trebui facut ca au responsabilitatea sa adapteze productia acei titulari de licenta dar trebuie lasate si exceptiile. Pentru ca nu puteti sa penalizati un participant la piata care pana la urma poate avea un comportament dictat de o situatie pe care o are. Este cumva prea dramatic, asta legat de acest paragraf iar practic daca toata lumea ar fi in echilibru ce rost ar mai avea dispecerul national.

Marian Cernat: Nu va separati dar afirmatia asta denota neintelegere a functionarii pietei. Deci si atunci cand toata lumea notifica echilibrat sunt dezechilibre. Odata pntru ca piata este structurata orar, respectiv tranzactiile se fac pe cantitati orare fixe. Consumul nu este fix orar.

Participant1: Inteleg foarte bine domnule Cernat. Inteleg chiar mai bine si vreau sa va spun ca metoda pe care dumneavoastra ati ales-o si pe care am dezbatut-o foarte mult cand s-a lansat piata si acele 3 metode..nu este metoda perfecta. Eu personal am sesizat anumite lucruri in ea. Vreau sa va intreb, dumneavoastra de-a lungul acestor ani din 2005 pana in 2015 ati mai analizat si alte metode si ati mai gasit si altele sa vedeti ca o evolutie acestei pietei, nu sa ne propuneti ca din 3 metode sa alegem una. Ati ales una singura pe baza banuiesc a unor analize. Ati facut asa ceva sau nu? Pentru ca mie mi se pare o greseala...

Marian Cernat: Am scris in referat...

Participant1: Nu, cred ca metodele sunt mult mai multe si pana la urma nu cred ca ar trebui sa impuneti o metoda prin care toata lumea sa faca cum credeti dumneavoastra. Inca o data, va spun ca o persoana care a lucrat ani de zile ca PRE, metoda nu este 100% sigura. Puteti sa-mi garantati ca aceasta metoda este in regula? Daca vin si va arat anumite exemple, o mai sustineti?

Natalia Vlad: Am putea sa-i rugam pe colegii de la PRE-urile mari care au propus aceasta metoda si care inteleg ca utilizeaza metoda de niste ani buni.

Participant1: Utilizeaza metoda pentru ca a fost agreata intre participantii.

Participant2: Metodele au fost propuse de ANRE initial in 2004. Ca recomandare chiar metoda a 3a.

Natalia Vlad: Nu au fost propuse de noi. Colega noastra aduce in discutie faptul ca in exploatare au existat niste slabiciuni. Deci daca au rezultat cred ca este un loc foarte bun si un prilej foarte bun sa discutam care ar fi slabiciunile si banuiesc ca dumneavoastra o sa propuneti o alta metoda.

Participant1: Nu, dumneavoastra ar trebui sa propuneti.

Natalia Vlad: Daca este un document in discutie este normal ca in masura in care considerati ca solutia propusa de noi nu este cea mai buna sa propuneti o solutie pe care o considerati superioara.

Participant1: Bun, lasati toate cele trei metodele sa fie alese de participant. Intrebarea mea era daca ANRE-ul de-a lungul a 10 ani de functionare buna a pietei de echilibrare pe aceste PRE-uri a mai descoperit si alte metode sau a invalidat celelalte metode considerandu-le proaste si daca aceasta li s-a parut foarte buna si a analizat-o in totalitate ca sa o impuna. Nu ca peste 1 an de zile sa ne dam seama ca nu este metoda perfecta si ca toate PRE-urile sa se reschimbe iar printr-un alt ordin ca s-a mai gasit ceva.

Marian Cernat: Asta este un proces de intentie. Deci asa cum v-am spus si scrie si in ...Am ales metoda asta pentru ca este metoda cea mai folosita actualmente in piata, acopera 80-90% din totalul participantilor daca nu chiar 100%. Si pentru ca din punct de vedere matematic metoda este demonstrate, aici nu este vorba ca se aplica mai mult sau mai putin. Este vorba de aplicarea unei formule matematice prin care se diminueaza pretul de deficit si se creste pretul de excedent in asa fel incat PRE-ul sa absoarba venitul din dezechilibru sau sa acopere costurile din dezechilibru. Deci nu se pune problema ca poate fi aplicata mai mult sau mai putin. Se aplica, este o chestiune matematica care nu suporta nicio eroare. Si faptul ca se aplica de catre toate PRE-urile zic eu ca este un lucru echitabil.

Corina Popescu, AFEER: Eu as dori daca se poate sa clarificam articolul 3 din ordin. As dori ca toata lumea de la sedinta asta sa plecam cu o intelegere comuna. Fiecare titular de licenta transmite OTS-ului prin intermediul PRE notificarea fizica proprie privind productie, cantitate consum planificat. Asta ce presupune? Presupune o modificare fata de situatiile actuale prin care zilnic PRE-urile notifica agregat productia planificata, consumul planificat la nivelul PRE-ului sau presupune o modificare fata de situatia actuala, si daca da, am dori sa discutam in ce consta, care ar fi avantajele, care sunt costurile legate de implementarea acestui nou principiu daca e ceva nou! Daca nu...

Marian Cernat: Deci in acest principiu nu este nimic nou. Numai ca, pana acum, obligatia era data numai partilor responsabile cu echilibrarea. In piata de echilibrare erau vazute doar partile responsabile cu echilibrarea si le se cerea acestora sa notifice echilibrarea. Sigur ca, notificarea partii responsabile cu echilibrarea este o suma a notificarilor titularilor de licenta care intra in componenta partilor responsabile cu echilibrarea. In articolul asta, n-am facut decat sa explicitam obligatia titularilor de licenta prin interiorul partii responsabile cu echilibrarea. Deci, pe scurt, nu e nimic nou, numai ca este evidentiat.

Corina Popescu, AFEER: Pana acum se transmitea o valoare agregata la nivelul PRE-ului, o valoare..

Marian Cernat: Da, asta e o cerinta suplimentara. Si cerinta asta suplimentara am pus-o in ideea de a avea o monitorizare a modului in care se fac notificarile de catre titularii de licenta.

Corina Popescu, AFEER: Deci ca sa fie mai clar. Daca exista o parte responsabila cu echilibrarea care are 5 participanti, P1, P2, P3, P4 si P5. Pana acum transmitea catre OTS consumul agregat P1-P5, productia agregata P1-P5. In viitor sau dupa ce acest ordin va incepe

sa-si produca efectele cum trebuie sa arate notificarea asta pe care acest PRE o va transmite catre OTS? Consum P1, productie P1, consum P2, productie P2 sau valoarea agregata?

Participant1: Ar trebui sa se inteleaga ca nu vor mai fi 100 de PRE-uri care transmit, ci vor fi 1400 de titulari de licenta.

Marian Cernat: Deci nu este obligatoriu ca aceste date privitoare la titularii de licenta sa fie transmise in acelasi loc in care se transmit datele referitoare la PRE-uri. Asta este alegerea operatorului de transport si de sistem. De asta, eu i-am invitat sa se gandeasca si sa spuna care ar fi durata estimata de aplicare al acestui ordin in ideea ca el este aplicat, astfel incat sa-si faca toate adaptarile necesare respectarii acestui ordin.

Participant Transelectrica: Am sa spun si eu cateva observatii legate de acest ordin. Practic, noi, Transelectrica ne gasim in situatia de a lucra cu totii titularii de licenta care sunt undeva la 700 de titulari. Deci un numar foarte foarte mare de participanti. Din punct de vedere tehnic, acest aspect ridica mai multe probleme legate de transmiterea datelor, de procesarea datelor si asa mai departe. Din punct de vedere al platformei pietei de echilibrare, in prezent trebuie facuta o analiza foarte temeinica sa vedem care sunt algoritmi care trebuie modificati, daca aceasta platforma pe care o avem poate pune in aplicare toate cerintele din acest ordin dar ma tem ca este nevoie de o alta platforma. Iar noi, ca sa implementam, sa punem un pret nou dureaza cel putin 1 an si jumătate. Sunt probleme si din punct de vedere tehnic, nu putem spune acum in detaliu, trebuie facuta o analiza impreuna cu furnizorii platformei. Pe de alta parte, vreau sa atragem atentia ca in prezent suntem angrenati si in alte modificari pe platforma pietei de echilibrare si discutand de ...alocarii a capacitatii de interconexiune ...noi deja cu partenerii de interconexiune suntem intr-un stadiu oarecum avansat ..Vreau sa subliniez faptul ca actualmente pe platforma pietei de echilibrare se modifica procese si urmeaza a fi modificate procese ..Un alt aspect pe care l-a ridicat doamna Popescu este cel privind criteriile fizice pentru ca aici intelegerea este diferitaa unitatilor dispecerizabile si poate reusim sa gasim o intelegere comuna a acestei modificari fizice. O sa incerc sa dau si un exemplu ... CPT Transelectrica ..ma auziti? Daca PRE CTP Transelectrica intr-un interval orar prognoza noastra de consum spune ca este de 100 de MW/h iar achizitia de pe pietele de energie electrica este de 90 MW/h cum procedam noi in fata acestui lucru? La nivel de consum agregat trecem valoarea prognozata, cea de 100MW ...cu 10 MW suntem in dezechilibru, adica nu ne adaptam consumul la nivelul .. Un alt exemplu pe care as dori sa-l dau..

Marian Cernat: Care e concluzia aici? N-am inteles...

Participant Transelectrica: Sunt situatii diferite..de exemplu se modifica consumul prognozat de la 100 MW la 90 de MW

Marian Cernat: Hai sa ne oprim putin aici. Stim cu totii ca e diferenta intre notificarea in dezechilibru si dezechilibrul de la notificare. Notificarea in dezechilibru se constata in momentul in care se face notificarea si achizitia nu e egala cu vanzarea. De asta noi in reglementare avem doua etape de monitorizare, pe de o parte incercam sa urmarim si notificarile in dezechilibru si dupa aia sa urmarim si dezechilibrul de la notificare. Si ideea este ca daca

constatam ca cineva in mod sistematic are dezechilibre la notificare inseamna ca face/aplica o procedura de genul acesta, el isi adapteaza consumul dupa ce a achizitionat si nu incearca sa-si aduca achizitia la nivelul consumului. Din exemplul pe care l-ati dat, pe langa PZU avem o structura de piata complexa. Avem piata contractelor bilaterale, avem PZU, avem intra day. Pe toate aceste pietete preturile sunt mai mici decat pe piata de echilibrare deci interesul participantilor este sa faca achizitie pe pietetele anterioare pietetei de echilibrare si sa nu se lase la nivelul pietetei de echilibrare. N-am exclus notificarea in dezechilibru. Tocmai am spus ca notificarea in dezechilibru trebuie sa constituie o exceptie. Regula trebuie sa fie notificarea echilibrata.

Participant Transelectrica: Da, asa este dar nu trebuie adaptat consumul la nivelul ... comerciale

Marian Cernat: Asta vedem cand facem analiza dezechilibrului de la notificare.

Participant Transelectrica: Sau alta situatie cea in care sa spunem un producator are un contract de 100 MW iar unitatea dispecerizabila pe care o detine sau mai multe nu pot produce decat 90 MW sau este un participant care are o centrala fotovoltaica care are un contract pe timp de noapte de 3 MW si vine pe platforma pietetei de echilibrare si notifica pe timpul noptii 2 MW spunand ca o modifica la nivelul contractului pe care il are..din punctul nostru de vedere este gresit ...

Marian Cernat: Bun, deci eu am inteles dar hai sa ne intoarcem la reglementarea respectiva.

Participant Transelectrica: Deci un aspect pe care dorim sa fie verificat este Acela la intelegerea asupra notificarii fizice.

Marian Cernat: Eu vreau sa cred ca la nivelul operatorilor de sistem nu este o neintelegere in ceea ce priveste notificarea fizica. Lucrurile sunt clare... Acum, legat de de ce ati spus despre greutatile cu platforma eu ma asteptam de la voi sa aveti niste propuneri concrete, deci daca considerati ca o anumita prevedere din ordin nu se poate face din punct de vedere al platformei sau ca durata este de ani de zile, ma asteptam sa faceti o propunere concreta ...

...

Participant Transelectrica: O alta problema pe care o avem, in prezent este in discutie si speram sa intre un alt Ordin tot pe piata de echilibrare, este vorba de modificarea unor reguli pe piata de echilibrare. Poate ca ar fi bine sa le implementam gradual sa vedem care este impactul pe care il vor produce noile reguli date prin ordinul mentionat sau sa vedem cat de mult am reusit sa disciplinam participantii si ma refer in special la faptul ca redistribuirea costurilor si veniturilor suplimentare se va face diferit fata de situatia din prezent. Multumesc

Marian Cernat: Bun, dar pe de o parte nu vreau sa amestecam ce discutam astazi deci reglementarea pe care o propunem astazi cu alta reglementare care este in curs de elaborare.

Participant Transelectrica: Ambele privesc piata de echilibrare

Marian Cernat: Da, ambele privesc piata de echilibrare dar sunt diferite ca altfel nu le faceam diferite.

P: Macar abrevierile sa fie la fel, aceleasi notiuni au si abrevierile complet diferite si vor crea confuzii in mod clar, va pot da exemple foarte clare, diferentele dintre abrevierile de la pozitia

neta contractuală față de abrevierile de la schimbul de loc de vânzare și schimbul de loc de cumpărare, în cele două propuneri sunt complet diferite. Iar în privința propunerilor, propunerea este clară. În mod cert, va spunem fără să ne furăm căciula, durează minim 1 an, 1 an și jumătate modificarea platformei Damas pentru că în momentul asta nu mai avem niciun fel de contract cu furnizorul de servicii în ceea ce privește modificări ale platformei și numai mentenanța platformei și știe toată lumea ce înseamnă o procedură de achiziție publică în România. Doi, ca și propunere dacă insistati ca aceste informații pentru OTS să se dea de către toți titularii de licență să avem un termen cum am spus, 1 an sau 1 an și jumătate, dar până atunci nu putem în niciun caz să garantăm 2, 3 luni cum am văzut aici...până în noiembrie nu este posibil ca toți titularii de licență să transmită datele cerute de ordin. Noi propunem să rămână cum a fost până acum, cel puțin pe perioada tranzitorie până se poate discuta pe modificarea platformei. În privința a ceea ce spunea colegul meu, domnul Ivan, în privința notificărilor, vreau să vă atrag atenția că dezechilibrul de notificare nu intră la PRE-uri ci la unități dispacherizate, deci nu vorbim de același lucru. În propunerea dumneavoastră și în ordin și în codul comercial regulile de calcul al dezechilibrului la notificare se referă la unitățile dispacherizabile și consumatorii dispacherizabili, nu discutăm despre PRE-uri aici. Deci e clar, scrie în mod clar, dezechilibrele la conectare sunt pentru unități și consumatori, deci noi în momentul asta nu calculăm dezechilibrul la notificare pentru PRE-ul Transelectrica, ci calculăm dezechilibrul PRE-ului. Un lucru complet diferit. Dar pentru că vrem să încheiem cu subiectul respectiv, noi propunem ca aceste cantități enorme de date pe care trebuie să le primim și să le prelucrăm să fie supuse unui termen tranzitoriu de cel puțin 12 luni de zile. Nu ne putem asuma public acum nici că în 12 luni de zile vom modifica platforma. Avem în primul rând de făcut, așa cum a zis și domnul Ivan până în ianuarie- decembrie de făcut modificări pentru alocarea de capacități și asta este clar după aia trebuie să vedem CEACRE-ul...cum se implementează și iar vor veni modificări în platforma...

Participant1: La modificarea fizică se adaugă și schimburile care se află în interiorul PRE-ului?

Marian Cernat: Sigur că da.

Participant1: Și ne mai spuneți și noua care va fi costul mediu estimat? Și probabil ANRE-ul ne va spune impactul în tarif

P2: Poate să fie de sute de mii de euro.

Laurentiu AFEER: Aș vrea să-mi exprim un punct de vedere care să fie luat în considerare. Noi am tot întors pe toate partile acest ordin și pentru piața înafară de alocarea veniturilor și acosturilor suplimentare nu am văzut nicio valoare adăugată pentru piața acestui ordin. De asta considerăm cel mai bine ar fi să rămânem la actuala metodă. În plus, domeniul acesta al partilor responsabile cu echilibrarea s-a dovedit a fi un domeniu puternic concurențial, dovada că sunt mai multe PRE-uri agregatoare și dovada că furnizorii se duc de la un furnizor la altul și înseamnă că există concurența și nu vedem de ce Autoritatea să încerce să supra-reglementeze un domeniu de concurență destul de puternică. Mulțumesc

Marian Cernat: Cred că am explicat de ce, nu vreau să mai reiau. Alta întrebare!

Laurentiu AFEER: Aș continua... Dacă cumva s-au sesizat anumite probleme cu unele PRE-uri agregatoare ar trebui să atenționăm că există alte mecanisme de penalizare a acestora, de urmărire a acestora și de penalizare...

Marian Cernat: Adica mai concret? Care sunt?

Laurentiu AFEER: pai exista amenzi, exista departamente de monitorizare.

Marian Cernat: Pai despre ce vorbim Laurentiu? Vorbesc cu tine ca specialist care esti implicat in piata de echilibrare inca de la inceputuri,da? Atata vreme cat PRE-ul este o cutie neagra cum sa-l monitorizez si cum sa-l penalizez pe unul din interiorul unui PRE? Spune-mi si mie

Laurentiu AFEER: PRE-ul are o licenta,da? Data de dumneavoastra. Prin acea licenta dumneavoastra puteti sa faceti control. Mie mi se pare pur si simplu o complicatie inutila si nu vad nicio valoare adaugata. E parerea mea

Participant1: Oricum toate contractele sunt raportate, toate PRE-urile fac raportari. Monitorizarea de la ANRE nu ii sunt suficiente aceste date? Vrea sa mai faca inca o dublare prin Transelectrica? Pana la urma toate lucrurile astea de monitorizare nu stiu daca aduc vreo valoare? Aduc o complicatie pentru participanti, pentru persoanele angajate si asa mai departe si costuri in cele din urma. Eu asa o vad.

Natalia Vlad: Cu siguranta noi nu ne-am propus sa complicam regulile de piata si este un efort si o activitate care nu este tocmai placuta. Sa faci o reglementare care sa nu intocmeasca aprecierea participantilor, sa fie apreciata ca inutila, costisitoare sau in alt mod. Acum, baza pentru intocmirea acestei reglementari cred ca a fost prezentata de domnul director general Cernat inca de la inceput si anume faptul ca exista o cerinta expresa in Ordinul 97/2013 in care se spune foarte clar ca operatorii de distributie ar trebui sa-si constitue PRE-uri separate, in doua articole unul dupa altul oarecum. Se deduceca in caz contrar ar trebui sa functioneze niste PRE-uri care au niste procedure aprobate de ANRE si ca noi nu am avut posibilitatea sa aprobam aceste proceduri deoarece am considerat ca nu respecta tocmai toate conditiile legale in vigoare, iar pe de alta parte in decursul timpului din datele pe care le-am avut noi la monitorizare si care, asa cum stiti si dumneavoastra, sunt date numai de decontare, asa a fost gandit cadrul de reglementare la momentul respectiv, sa avem niste rezultate din decontarea participantilor la piata, a tuturor categoriilor de participanti si inclusiv a BRE-urilor. Din datele respective, am constatat in decursul timpului o serie de nereguli pe care am incercat sa le corectam. Unele BRE-uri au fost si santionate. Eu asa imi amintesc ca au fost intocmite note de sesizare catre departamentul de control si cred ca departamentul de control a aplicat sanctiuni. Acum dupa cum stim sanctiunile respective au valoare modica si experienta a aratat ca sunt foarte multi participanti pentru care aplicarea sanctiunii nu este importanta. Sunt si participantii, unele companii straine care sunt foarte interesate de imaginea lor si care considera ca indiferent de valoarea sanctiunii aplicate, de valoarea amenzii propriu-zise, numai actul sanctionatoriu din partea Autoritatii este foarte important pentru ca trebuie sa publice acest lucru si pentru ca este important pentru actionarii lor sa nu perceapa faptul ca o companie din grup sau chiar compania-mama are un comportament neconcordant cu cadrul legal si de reglementare intr-o tara, dar sunt si companii pentru care aceasta amenda nu are niciun fel de importanta avand in vedere si cuantumul acesteia. Ca urmare, cred ca o parte din deficiente constatate au fost rezolvate. De exemplu am constatat ca idee ca cu toate ca PRE de traditie care functionau de multi ani pe piata de energie electrica din Romania si declarau ca aplica metoda cutare, sa zicem metoda 3 tuturor participantilor de fapt permiteau o decontare a unui PRE in PRE-ul respectiv. Si ca

urmare raportau la ANRE chiar daca erau constienti de faptul ca pana la urma, la un moment dat cineva ar putea sa se uite pe raportarile astea chiar daca ele sunt asa de voluminoase si in mod evident este foarte dificil sa faci o monitorizare corecta cand ai de-a face cu un volum atat de mare de date. Deci astfel de PRE-uri au continuat sa raporteze pe perioade indelungate de timp, o singura data corespunzatoare unei singure sa nu-i zic tranzactii avand in vedere diferentul pe care il avem in cadrul ANRE-ului cu privire la aceasta problema corespunzatoare decontarii dezechilibrului cand de fapt acolo in spatele unei denumiri si cred ca de fata sunt si persoane care lucreaza la aceste companii, de fapt era un alt grup si PRE-ul a dat datele respective numai la solicitarile noastre repetate considerand ca asa este bine, cu toate ca declarativ spunea ca respecta intocmai prevederile metodei 3. Metoda 3 se aplica in mod egal tuturor participantilor la PRE si nu permite niciun fel de modificare a datelor ulterior. Acesta ar fi unul dintre aspectele foarte importante in momentul in care ai de-a face si cu un operator de distributie cu atat mai putin este recomandat sa se ajunga la acest lucru avand in vedere ca unele dintre companii, unele dintre aceste cazuri priveau chiar grupuri care includeau companii de distributie, deci ca urmare suntem in imposibilitatea sa aprobam procedurile fara o regula clara. Dupa care am mai constat si alte cazuri, de exemplu incepem sa comparam, asta din monitorizare ca sa va dam o idee pe care eu zic ca dumneavoastra nu puteti spune cu naivitate ca nu va dati seam ce ar insemna o monitorizare completa si corecta a unor date provenind de la PRE-uri. Deci la un moment dat am comparat participantii trecuti intr-un PRE si raportati in decontare cu participantii publicati in lista PRE-urilor de pe site-ul Transelectrica. Si de acolo a rezultat ca o serie de participanti nu apar la solicitarea colegilor implicati in aceasta activitate catre PRE-uri a rezultat ca sunt o multime de participanti in PRE-uri care apar cu decontare 0. Si producatori si furnizori. Pe cei pe care-i recunoastem ca traderi sa spunem ca admitem faptul ca au fost atat de corecti si de prevazatori incat nu au avut niciun fel de dezechilibru, au avut grija ca ceea ce cumpara, in fine, ca situatia sa fie echilibrata, achizitii cu vanzari, dar in ceea ce priveste un producator regenerabil sub nicio forma nu este posibil ca la sfarsitul lunii sa aiba o decontare pe 0. Si exista astfel de PRE-uri care au cateva zeci de participanti de acest fel. Asta semnifica o modificare a datelor ulterior notificarilor ceea ce pune sub semnul intrebării corectitudinea aplicării regulilor cadrului de reglementare, a prevederile in vigoare si apoi au existat intrebari foarte serioase, daca regulile respective sunt comunicate de catre PRE in mod egal tuturor participantilor si participantii de la PRE-ul respectiv inteleg foarte clar in ce fel de PR intra si ce fel de reguli li se aplica. Ca urmare, am fost pusi in fata acestui fapt de a elabora aceasta reglementare chiar daca nu este un job care sa ne faca placere si care cu siguranta nu ne va aduce laude.

Laurentiu AFEER: Sa inteleg ca dumneavoastra ...pentru a lamuri pe cineva care nu vrea sa se informeze?

Natalia Vlad: Nu, este o intelegere foarte limitata. As mai avea un aspect referitor la ce ne-au povestit colegii nostri de la Transelectrica cu privire la dificultatile pe care le intampina in extinderea capabilitatilor platformei informatice. Noi am avut o discutie cu Transelectrica cu privire la aplicarea articolului 21 alineatele 6 si 7 din Legea energiei electrice. Acolo sunt niste prevederi care spun ca participantii ar trebui sa transmita operatorilor atat Transelectrica, cat si Opcom, diverse date cu privire la tranzactii, la tranzite, cu privire la consum, cu privire la productii. Noi am intrebat unii dintre operatori cum procedeaza, ma rog sunt doi, nu as dori sa dau nume concrete. In principiu sunt doi operatori, Transelectrica si Opcom. Unul dintre operatori a solicitat in mod prompt sa se intocmeasca o reglementare prin care sa se stabileasca ce fel de date transmit in mod concret, clar si ritmic participantii la piata. Celalalt operator a

fost de parere ca poate nu ar fi neaparat necesar dar concluzia ar fi ca respectivele alineate pot fi interpretate intr-o oarecare masura dar la limita este foarte probabil ca o interpretare rezonabila sa fie aceea ca Transelectrica trebuia sa-si fi pus problema ca participantii de buna voie si nesiliti de nimeni, conform prevederilor legale sa fi transmis deja datele respective. Poate ca nu sunt toate datele asa cum sunt trecute acum in aceasta reglementare cu PRE-uri, dar sunt o multime de date si un comportament responsabil din partea Transelectricii ar fi fost ca deja sa fi luat niste masuri in asa fel incat sa poate sa primeasca datele respective pentru ca altfel cineva poate considera ca respectivele prevederi legale nu sunt aplicate. Deci sincer, suntem putini surprinsi de faptul ca dumneavoastra de-abia acum va ganditi si dati un termen asa de mare in cazul in care acest ordin s-ar aproba. Multumesc

P3: Aspectul pe care l-am dedicat in adresa la care faceti referire este cel al participantului pentru ca in Legea energiei si a gazelor naturale prin participant se intelege inclusiv consumatorul final.

Natalia Vlad: Indiferent de aceasta chestiune va multumim pentru observatie si o s-o rezolvam. In mod evident ceilalti care nu sunt consumatori, conform celor doua prevederi din Legese presupune ca ei vor transmite niste date la dumneavoastra. Sunt o multumime de date, si la Transelectrica si la Opcom. Ca urmare, noi trebuie sau sa dam o reglementare daca consideram ca prevederile Legii nu sunt suficient de clare sau mai trebuie explicat cum anume sau daca sunt suficient de clare, atunci dumneavoastra trebuie sa dovediti ca ele sunt aplicate. Participantii sa dovedeasca ca transmit datele si dumneavoastra sa dovediti ca le primiti si le si utilizati. Este de asteptat ca daca prevederea a fost introdusa in Lege, ea are si un motiv. Cu siguranta nu mai este o prevedere inutila. Ca urmare, in acest ordin noi am incercat sa dam o aplicare logica paragrafelor respective si am solicitat ca Transelectrica sa verifice corectitudinea datelor raportate pe baza datelor transmise de participantii.

Marian Cernat: Pornind de la faptul ca operatorul de transport si de sistem este cel care opereaza pe piata de echilibrare si datele astea sunt aferente pietei de echilibrare.

P4: Deci domnul director in lege sunt cerute date diferite fata de ce scrie aici in ordin? Doi: tot ce este in lege daca le definim si le trecem corect le putem trimite pe e-mail? Dar aici se cere altceva. In lege se cer cantitati contractate nete reciproce care nu intelegem ce sunt, informatiile privind cantitatile de energie electrica tranzactionare care nu au legatura cu ce se cere in ordinul acesta. Deci daca noi definim si intelegem..

Marian Cernat: Asta e parerea dumneavoastra ca nu au legatura, au foarte mare legatura. Haideti sa nu ne focusam pe aspectul asta. Sa mergem mai departe.

Participant Hidroelectrica: Daca imi permiteti, prima varianta de ordin pe care ati supus-o discutiei si ati primit observatii nu prevedeau obligativitatea fiecarui titular de licenta, fiecarui participant de a transmite aceste date catre OTS. Si se intelegea ca este aceeaasi obligatie pe care o avea PRE-ul pana la acea data cu privire la modificarile fiecarui titular de licenta intr-o forma agregata. Documentul pe care dumneavoastra il propuneti acum in discutie are o forma modificata in acest sens si implica costuri suplimentare, banuiesc ca nu numai din partea platformei ci si din partea fiecarui PRE de a modifica platformele pentru ca fiecare titular de licenta transmite aceste notificari, iar PRE-ul trebuie s-o faca pentru fiecare titular de licenta.

Marian Cernat: Ce sa inteleg de la dumneavoastra ca partea responsabila cu echilibrarea nu are toate notificariile titularilor de licenta?

Participant Hidroelectrică: Ba da, le are, doar ca...

Marian Cernat: Problema este de transmis...

Participant Hidroelectrică: Si-o modificare a platformei care nu era prevazuta in prima propunere de ordin...

Marian Cernat: De asta, noi am rugat pe fiecare din cei implicati sa spuna, sa estimeze care este durata maxima sau minima de aplicare a prevederilor din reglementarea respectiva. Deci, aici ma asteptam din partea dumneavoastra, a operatorilor sa ne spuneti, pentru asta mie imi trebuie atat...

Participant Hidroelectrică: Eu spuneam doar ca in prima forma nu era prevazut expres ca fiecare titular sa transmita, ci PRE-ul in numele titularilor sa transmita. Fata de prevederea cu privire la publicarea datelor, referitoare la PRE-urile care detin operatori de retea, consideram ca aceste date pot fi solicitate in mod direct catre fiecare operator de retea. Mai mult decat atat, cred ca in situatia asta nu sunt foarte multe PRE-uri care sa contina in cadrul lor operatori de retea sau eventual sa se transmita aceste date de catre PRE numai pentru operatorii de retea concesionari. Dar numai pentru operatorii de retea.

Marian Cernat: Ce relevanta are daca numai pentru operatorii de retea? Cum pot fi verificati?

Participant Hidroelectrică: Cu privire la monitorizarea costurilor cu achizitia de CPT. Pentru ca acesta este un cost ce trebuie monitorizat si verificat ca este corect introdus in tariful de distributie. Oricum aceste date se transmit si in acest moment prin machetele de monitorizare care nu sunt publice si se transmit direct la ANRE.

Marian Cernat: Si justificarea ar fi ca numai acesti operatori trebuie sa aiba transparenta maxima la achizitia energiei pentru CPT.

Participant Hidroelectrică: Am inteles ca asta era un...

Marian Cernat: Nu, eu va intreb pe dumneavoastra care ati facut propunerea asta. De unde a rezultat propunerea asta?

Participant Hidroelectrică: Din nota de fundamentare in care ati spus ca monitorizarea operatorilor de distributie este o cerinta cu privire la achizitia de CPT si exista suspiciuni cu privire la costurile incluse in achizitia de CPT. Plecand de la aceasta intentie a dumneavoastra de a monitoriza costurile. Oricum aceasta se realizeaza, acestea se transmit lunar la ANRE de catre fiecare operator de retea.

Marian Cernat: Ce acestea?

Participant Hidroelectrică: Aceste date privind achizitia de CPT din toate pietele.

Marian Cernat: Poate doamna director Vlad o sa va spuna ce dificultati avem legate de analiza acestor date aferente CPT-urilor pentru operatorii de retea care fac parte din niste PRE-uri din acestea.

Participant Hidroelectrică: Probabil este nevoie de o reglementare suplimentara sau o cerinta pe macheta noua ca sa permita aceasta monitorizare cat mai corecta.

Marian Cernat: Multumesc. Altcineva?

Participant1: Eu as vrea la revin la doamna Natalia Vlad sa-i explic faptul ca nu exista o singura metoda din cele trei si nu numai cele trei folosite, si ati dat un exemplu de agregare a unor metode in cadrul unui PRE a unor alte PRE-uri. Am inteles bine. Problema este ca dumneavoastra ati recomandat trei metode, nu ati spus ca nu se poate face si a 4a si a 5a si a 6a. Eu cred ca nu trebuie sa ne limitam la o singura metoda. Trebuie sa lasam participantii, care inteleg foarte bine ce se intampla, sa faca cum le este lor mai bine pentru ca astfel de lucruri si evolutii duc pana la urma la un cost final al consumatorului mai mic. Disipand toate, tot noi vom plati, consumatorii si industriali si casnici. Deci asta e punctul meu de vedere, ar trebui sa se vada o deschidere si tot ceea ce e nou sa fie lasat pentru ca daca nu este competitiv, moare.

Natalia Vlad: In ceea ce priveste situatia pe care v-am descris-o, ea se referee la PRE-uri existente in care declarau ca functioneaza dupa una dintre cele trei metode. Cel mai probabil era chiar aceasta pe care am propus-o si noi. Ca urmare, aceasta metoda nu prevedea ca in PRE vor fi mai multi participanti dintre care unii nu sunt participanti la piata ci sunt PRE. Ca sa nu mai vorbim de faptul ca exista niste prevederi cu privire la alcatuirea PRE-urilor in Codul comercial care spune foarte clar, e vorba de titular de licenta, nu de PRE in PRE, deci nu are legatura. Asta ar fi primul aspect. Cel de-al doilea aspect, aduceti in discutie faptul ca ar putea sa existe metode mai bune sau pe care un PRE s-o considere mai adecvata. Va rugam sa faceti propuneri.. Noi am adoptat aceasta metoda in propunere pentru ca a rezultat ca fiind metoda cea mai uzitata. Asa cum v-am spus. Dumneavoastra ce metoda folositi in PRE-ul dumneavoastra, ca sa nu dau telefon la ANRE sa aflu, puteti sa ne spuneti dumneavoastra.

Participant1: Nu eu cu ma ocup cu asta si colegii mei au zis c anu vin pentru ca oricum parerile lor nu vor fi luate in considerare de ANRE la aceasta discutie.

Natalia Vlad: Daca sunt argumente..

Participant1: Dar incerc sa vad ca o persoana care a lucrat in PRE, care vad ca imi aduce un beneficiu faptul ca ma grupez intr-un PRE saul altul. Incerc sa vad care este avantajul ca si consumator, ca si...

Natalia Vlad: Va rugam foarte mult sa transmiteti propuneri cu privire la o alta metoda pe care o considerati rezonabila.

Participant1: Mi-am spus parerea in 2005 dar mi se pare ca trebuie sa existe o deschidere din partea ANRE-ului

Natalia Vlad: Suntem de acord cu asta dar din nefericire deschiderea si faptul ca nu a fost reglementat domeniul a dus la niste abateri si la niste comportamente inadecvate. Probabil daca nu ar fi fost aceste chestiuni sau daca operatorii de distributie concesionari ar fi ales sa aplice articolul din ordinul respectiv care spune ca pot sa-si constitue sau chiar ca trebuie sa-si constitue PRE-uri separate poate n-am fi ajuns in aceasta problema. Nu ar fi trebuit sa facem o analiza detaliata. Operatorii de distributie au dorit neaparat sa fie inregistrati in aceste PR-uri.

P3: Au ales din multitudinea de PR-uri care exista.

Marian Cernat: Nu, doamna Vlad a spus altceva. Ca in loc sa-si faca PRE-uri separate, au ales solutia aceasta de a face parte din alte PRE-uri.

P3: Au respectat Ordinul 97.

Marian Cernat: Ordinul 97 spune ca unul sa-si constituie PRE separate pentru CPT. Doi: Pot participa in alte PRE-uri.

P3: Deci au respectat...

Marian Cernat: Am zis noi ca n-au respectat. Dar vreau sa precizez faptul ca aveau si alte posibilitate.

P5: Deci sa inteleg ca mai avem posibilitatea sa trimitem observatii la versiunea a 2a.

Marian Cernat: Imi pare rau ca de fiecare data trebuie sa ajungem in ultimul moment cand gasim cele mai multe observatii. Am avut documentul asta pe site, am asteptat observatii, au fost discutii... Acum inteleg ca dorinta este o alta perioada de transmitere a observatiilor.

P5: Deci acum, de asta am si pus intrebarea. Sincer in luna aprilie cand am transmis observatii nu ne-am gandit niciun moment ca asteptarile sa fie ca fiecare titular de licenta sa trimita notificari fizice distincte catre fiecare operator de transport si de retea. Lucrul acesta presupune costuri, atat la Transelectrica, cat si la toti titularii de licenta care sunt parti responsabile cu echilibrarea si costuri sunt peste tot. Acum, rugamintea noastra sa mai trimitem o data observatii si sa analizati eficienta acestor costuri pentru piata. Toate aceste costuri vor fi suportate de catre consumatorii finali. Care este plus valoarea pe care o aduce pietei si consumatorilor finali din Romania aceasta detalieri? Daca problema este numai la nivelul operatorilor de retea concesionari acestia ar trebui sa-si publice cumva.. costul de achizitie cu CPT este de atat, este defalcat si in ce consta. Nu inteleg de ce se impun reguli, acum pot sa le consider ca fiind reguli noi acestea si de ce atatea costuri suplimentare... Pentru ca nu vad eficienta acestor costuri. Nu sunt altceva decat puse in spatele consumatorului final.

Marian Cernat: Eu cred ca doamna Vlad a explicat foarte clar ce dificultati am constatat in interiorul acestor PRE-uri. Am vazut ca in interiorul PRE-ului sunt discriminari, deci sunt participanti care suporta niste costuri suplimentare in raport cu alti participanti care sunt scutiti de niste costuri. In mod normal in fiecare PRE regula trebuia aplicata uniform pentru toti participantii. Dupa ce se faceau socotetile, daca unul din participantii vroia sa suporte costurile altuia este treaba lor, dar nu PRE-ul sa transfere niste costuri de la unii dintre participanti la altii. Si partea proasta este ca nici nu stiu participantii respectivi ca suporta astfel de costuri suplimentare. Asta e motivul pentru care s-a dorit de catre noi sa se transparentizeze activitatea din cadrul PRE-urilor. Acum, ca am inteles si de la operatorul de sistem si de la Transelectrica ca sunt dificultati in implementare, si o sa ne gandim sa alocam un termen suficient pentru implementarea acestor chestiuni.

Ioan Lungu: Domnule Cernat, as mai putea sa am o mica interventie?

Marian Cernat: Dupa cum vedeti, regula nu a fost respectata asa ca va rog sa n-o respectati nici dumneavoastra

Ioan Lungu: Multumesc foarte mult. As vrea sa incep cu o observatie, probabil care nu este cea mai placuta, dar trebuie s-o fac. Cred ca asteptarile au fost diferite. Participantii vroiau cumva sa vada ce metoda s-ar gasi ca sa diminueam, ...pe de alta parte asteptarea dumneavoastra a fost ca sa va spunem ce sa facem si s-o respectam asa cum este, fara nicio modificare. Asta a fost prima idee. A doua pe care as dori s-o spun este ca puteti sa omiteti un lucru, faptul ca la consumatorii finali exista cea mai importanta, cea mai apriga competitie. Consumatorii finali efectiv au posibilitatea sa-si aleaga **consumatorii?** dintr-o multitudine de oferte. O sa constati

ca sunt consumatorii medii si mari care isi organizeaza competitie si au chiar 10 sau chiar 15 oferte. Castigatorul se decide pana la urma la o diferenta de pret de 1 leu de multe ori. Aceasta arata ca cei care actioneaza pe piata cauta cumva sa-si gaseasca metodele sa ofere ce este mai convenabil si mai ieftin pentru consumatorul final. Lasati-le si lor cumva o posibilitate de-a face ceva. Pentru ca vreau sa va spun ca nu veti niciodata o metoda perfecta de reglementare si am sa va dau un singur exemplu acum: Vorbeati de un principiu de nediscriminare, va asigur ca vor fi discriminari ca am facut niste analize la un moment dat si am constatat ca avantajul rezultat din compensarea cadrului PRE-urilor ..prin metoda 3 este facut clar depinde cumva si de marimea PRE-ului. Si atunci o sa constati dupa publicarea rezultatelor ca intr-un PRE avantajul va fi de 3 lei iar in altul de 2,50 lei. Toata lumea o sa vina la ANRE si o sa zica vreau 3 lei. Cum o sa faceti sa-i dati 3 lei? ..Aveti grija ca nimic sa nu fie discriminatoriu in piata si ultimul lucru pe care vroiam sa-l spun. Totusi, am inteles destul de corect ca elementul care incuraja tot procesul il constituie acel ordin cu operatorii de distributie care ar fi trebuit sa aiba PRE-uri separate. Stiti ca a fost o discutie intreaga la ANRE si s-a constatat ca pana la urma pentru binele lor ar fi bine sa mearga in PRE-ul in care au avantajul maxim. Deci tot cumva in folosul consumatorului final era, iar daca pana la urma, intr-adevar, din motive de reglementare, pentru ca ar trebui sa aveti o evidenta foarte clara a costurilor, se constata diferite dificultati, de ce sa umblam aici, sa-i determinam pe ei sa raporteze totul asa cum credeti ca ar fi de cuvinta si este de necesar intr-o forma pe care o impuneti decat sa modificam un intreg domeniu si o piata de echilibrare? Multumesc

Marian Cernat: Nu cred ca cineva banuieste ca ANRE-ul n-ar incuraja competitia pe piata? Si nu cred ca aceasta reglementare pe care noi o propunem este de natura de a descuraja competitia. Din contra, faptul ca in cadrul PRE-ului vrem sa fie niste reguli transparente, echitabile, egale pentru toti participantii la piata, cred ca nu face altceva decat sa incurajeze competitia, inclusiv la nivelul furnizorilor clientilor finali.

Ioan Lungu: Nu am spus in niciun moment ca ANRE nu incurajeaza competitia. Am spus lasati-i si pe participantii sa decida metodele prin care ...

Marian Cernat: Ii lasam dar noi vrem sa nu existe in cadrul PRE-ului disfunctionalitatile pe care vi le-am prezentat. Este normal ca in cadrul unui PRE, tocmai din motive de echitate si competitie unii participantii sa fie tratati intr-un fel si altii in alt fel?

Ioan Lungu: Domnule director, sunt atatea PRE-uri. Nu putem sa trecem de la unul la altul...se pleaca...sunt majori vaccinati... lasati-i si pe ei sa decida.

Natalia Vlad: As zice ca noi nu intervenim in niciun fel in aceasta chestiune pentru ca este libertatea totala a titularului de licenta ca sa ne exprimam absolut corect de a-si allege PRE-ul si as zice ca, referitor, ca si conditii care conduc la obtinerea unei scaderi a pretului, a unei eficiente a prezentei in PRE, nu este numai aceasta dimensiunea PRE-ului. Ar fi fost de asteptat ca un criteriu cu mult mai predominant sa-l constituie modul de agregare propriu-zisa, tipul respectivilor titulari de licenta, activitatile de productie si de consum, modul in care sunt grupate acestea. Faptul ca s-au constituit niste PRE-uri foarte mari pana la urma, n-as vrea s-o luati altfel dar poate sa insemne si o oarecare ineficienta. Pentru ca sunt foarte mari pana la urma rezulta un oarecare avantaj, dar daca ar fi probabil o grupare ceva mai bine gandita din punct de vedere al acoperirii productiei de consum poate s-ar obtine niste avantaje suficient de mari, adica niste scaderi ale pretului de deficit, respective cresteri ale celui de excedent care sa fie chiar mai favorabile participantilor. Si faptul ca, aceasta activitate, dupa cum stim, am avut

observatii pe aceasta tema evident nu este inintentia noastra sa facem cumva dificila activitatea unor PRE-uri, dar ideea din Codul comercial rezulta foarte clar. Gruparea in PRE-uri trebuia sa fie a participantilor care desfasoara o anumita activitate pentru a-si reduce aceste dezavantaje in cazul in care inregistreaza dezechilibre si nu in constituirea de cat mai multe si cat mai mari PRE-uri conduse in acelasi stil de management. Poate totusi trebuie sa ne gandim daca performanta la care am ajuns acum, in acest moment, pe piata de energie electrica din Romania este cea pe care ne-am dorit-o. Si ar mai fi aspect: a spune tot timpul ca aceste costuri se duc in factura consumatorului, da, stim, se duc in factura consumatorului dar ar fi de asteptat sa existe si o presiune pe cresterea eficientei activitatii operatorilor respectivi. In domeniul distributiei, dupa cum stiti, sunt o multime de aprecieri negative cu privire la eficienta. Deci probabil ca poate ca solutia cea mai buna si unica nu este sa fie un operator de distributie concesionar neaparat intr-un PRE foarte mare care sa nu scoata in evidenta alte laturi ale activitatii. Deci probabil acesta chestiune a modului in care se duc toate costurile in factura trebuie mai bine gandita pentru ca cu siguranta din analizele noastre sunt mari resurse de crestere a eficientei.

P5: Daca pana la urma totul se invarte in jurul operatorilor de retea concesionari, haideti sa gasim un mod de monitorizare al acestora sau de obligare al acestora sa raporteze intr-un asemenea fel astfel incat sa nu trebuiasca sa investim aproape 1 milion de euro Transelectrica la modificarea platformei si sa incercam sa gasim alte metode mai putin costisitoare decat acesta.

Natalia Vlad: A pornit de la aceasta chestiune, dar dupa cum v-am spus s-au constatat tot felul de comportamente deosebite care pentru noi nu isi au explicatia, cel putin deocamdata nu am inteles cum este posibil ca o multime de producatori sau furnizori cu consumatori dintr-un PRE sa aiba dezechilibrul 0 sau un distribuitor care functioneaza intr-o mica grupare dintr-un mare PRE impreuna cu furnizorul de ultima instanta apropo de modul in care se duc costurile in facturile consumatorului. Deci sunt o multime de aspecte care ar necesita un tratament mai atent, iar monitorizarea, asa cum o ganditi dumneavoastra ca o raportare pe o macheta, asta inseamna numai raportare cu privire la niste date de decontare. Or toate aceste chestiuni pe care le-am remarcat noi acum arata ca se intampla ceva, niste lucruri care probabil unele dintre ele reprezinta abateri de la cadrul de reglementare inainte de produsul final si anume ... care nu poate fi prins prin decontare si care nu poate fi monitorizat de ANRE pentru ca nu avem posibilitatea, nu avem resurse pentru astfel de activitate si este scris in Lege ca OTS trebuie sa primeasca date impreuna cu OPCOM si sa le utilizeze. Daca OTS, banuiesc ca a propus la momentul emiterii legii, eu as zice ca o convingere personala si ca Transelectrica insasi a propus o astfel de prevedere, a considerat ca astfel de date ii sunt utile. Inseamna ca intr-adevar trebuie aplicata prevederea legala si trebuie sa evalueze datele respective. Este un foarte bun prilej pentru Transelectrica sa contribuie in acest mod.

.....

P6: Spuneam ca referitor la articolul 21 dumneavoastra erati la Transelectrica cand s-a aprobat Legea 123 si ati participat la discutiile pe marginea acestui articol.

Marian Cernat: Tot ce pot sa va spun este ca nu este contributia mea. Bun! Altcineva!

Reprezentant ASCO Energy Romania: O sa incerc sa-i dau un raspuns rapid doamnei Vlad in legatura cu titularii de licenta. In legatura cu titularii de licenta care pot sa apara cu dezechilibre...Sunt ferm convins ca in proportie de 90% sunt producatorii... care au incheiat

contracte de tip „BPA” cu anumiți furnizori. Aceste contracte n-au fost inventate aici în România, sunt contracte prin care furnizorul preia toată energia acestui gen de producător la pachet și cu dezechilibrele. Grupul ASCO are 10.000 MW instalați în vestul Europei în astfel de contracte „practic din acel moment, furnizorul având dezechilibrele preluate ale acestui producător nu prea mai vad cum mai poate fi raportat deja în poziția agregată. Practic furnizorul va trebui să ruleze algoritmul ca să scoată niste valori fără semnificație fizică. Sunt contracte încheiate înainte de ...pe termen lung. Și sunt foarte comune, va spun eu.

Marian Cernat: Asta demonstrează următorul lucru: În cazul PRE-ului se modifică notificările după ce se face măsurarea energiei produse și atunci. Păi și atunci cum se obține dezechilibrul 0? Eu înțeleg că există în contract prevederea ca furnizorul să preia dezechilibrele dar acest lucru trebuia făcut în felul următor: în ziua precedentă zilei de livrare, producătorii să notifice producția, față de această notificare se constată care sunt dezechilibrele și costurile să le suporte furnizorul, dar dezechilibrele trebuie să existe.

Natalia Vlad: Aș mai avea și eu ceva de adăugat. Este și un exemplu cu privire la faptul că aplicarea, monitorizarea și aplicarea sancțiunilor de către ANRE nu conduce neapărat la remedierea situației pentru că ANRE de fapt a sancționat aceste chestiuni și nu a condus la niciun fel de rezultat dacă este beneficiarul decontării tot cu dezechilibrele 0. Deci ca urmare, aplicarea de sancțiuni, dacă nu este la un nivel care până la urmă ar face dificilă activitatea respectivilor participanți la piață deci aș zice că nu asta este scopul până la urmă, a aplicat niste sancțiuni dincolo de orice limită, nu este neapărat o soluție. Uneori, să știți că în teoria monitorizării așa se spune, că este mai simplu să modifici regula decât să duci un super rationament și nu știu ce măsuri sancționatorii până la capăt, cu procese de lungă durată și cu amenzi pe cifra de afaceri așa cum se dau în cazul în care după trei sancțiuni respectivul participant nu a remediat situația.

Laurentiu AFEER: În exemplul dat de domnul Minca, mie mi se pare că este pur și simplu o neînțelegere a modului de raportare. Poate trebuie clarificat mai bine modul de raportare și atunci...

P1: Trebuie subliniat că este o practică europeană, nu a fost inventată în România ca să schimbe sistemul, ci pur și simplu au adus ceea ce au crezut că este mai bine.

Marian Cernat: Fiecare are regulile lui și trebuie respectate. Noi avem niste reguli și am constatat că nu au fost respectate.

Mihai membru Electrica Furnizare și în bordul AFEER : Vad că în urma acestui articol fiecare titular de licență raportează către Transelectrica care devine un fel de controlor general a tot ce se întâmplă în PRE-uri și pentru a depista orice abatere de la regulă, practic nu trebuie doar să primească toate datele de la licențiați dar ar trebui să facă și niste calcule ca să vadă dacă nu cumva a greșit intenționat în agregare deci practic ar fi un furnizor al activității PRE-ului. Putem să punem întotdeauna control, supra-control și așa, totuși cred că ar trebui să ne gândim că regulile să urmeze oarecum și o tendință a participanților în piață și nu tot timpul să vina și să sancționeze orice tendință a participanților din piață de a-și rezolva anumite lucruri și cred că trebuie înțeles puțin și motivul. Acum înțeleg care sunt „care au fost în același PRE, au creat așa o stare de nemulțumire pentru că nu se respecta reglementarea. Totuși ar trebui să ne gândim că între distribuitori și FUI decontarea se face pe o curbă reziduală și asta înseamnă destul de mult. Curbă aia reziduală în est ...crează niste dezechilibre care nu sunt reale. Ar fi

dupa parerea mea normal ca furnizorul implicit si distribuitorul sa fi fost in acelasi PRE si cred ca asta s-ar fi si intamplat. Zicea un coleg de-al meu: cararile se mai fac si dupa traseul pe care circula oamenii si nu neaparat sunt prestabilite prin niste reguli. De fapt nu dorim sa fie control la control si sanctiune la sanctiune pentru ca nu este eficient pentru nimeni si creeaza doar costuri, eforturi samd. Pana la urma, atunci se desfiintam PRE-urile, sa fie un singur operator pentru toata lumea, o singura regula si-am scapata de grija. Chiar cu toate deficientele pe care le semnalati si dumneavoastra exista si alte solutii si referitor la discutia de mai inainte cu dezechilibrul 0 rezultat dintr-un contract, da trebuie atentionati sa faca altfel notificarea astfel incat sa fie corect interpretate de toata lumea. Un alt aspect, un mare patron cand vine sa negocieze sa-i furnizam energie, vine sa negocieze pentru cele sapte firme ale lui, iar daca eu am tarife separate pentru fiecare nivel de consum, trebuie sa negociez cu el pentru toate cele sapte firme. Se cheama altfel, fiecare alt SRL sau S.A. sau ce este. Acum trebuie sa-i dau un pret unic. Probabil asta explica intr-o anumita proportie si PRE-ul in PRE. Un proprietar de 4 parcuri de productie, doua eoliene, doua solare sau ce mai are, ar cam vrea sa fie pozitie unica in interiorul PRE-ului si nu cred ca acest lucru este nelegitim din start. Chiar daca are licente diferite...

Natalia Vlad: Dar de ce oare si-a luat patru licente? Pentru ca sunt alte probleme din care rezulta dintr-o alta legislatie deci trebuie totusi sa ne gandim foarte bine la implicatiile...sunt alte semne de intrebare.

Mihai membru Electrica Furnizare si in bordul AFEER : Daca este un efort mult prea mare si de fapt transfera la Transelectrica obligatia de a verifica si de a strange toate aceste date.

Natalia Vlad: Ati spus ca normal ar fi ca furnizorul si operatorul de distributie sa fie in acelasi PRE tocmai pentru ca au o problema cu o curba reziduala. Curba aceea reziduala, consumul acela rezidual are o formula foarte clara de determinare; e o regula ceea ce ne bucura foarte mult ca pana la urma ANRE-ul a reusit sa stabileasca regula respectiva astfel incat sa permita aceasta departajare pentru ca daca continuam rationamentul dumneavoastra si cu cararea si cu toate celelalte ar rezulta ca in mod normal ar fi fost bine sa fie in aceeasi companie si atunci nu mai aveau niciun fel de probleme. Din nefericire legislatia spune cu totul altceva si ca urmare trebuie sa realizam aceste chestiuni.

Mihai membru Electrica Furnizare si in bordul AFEER: Daca imi permiteti aici este o situatie in care se stabileste printr-o formula cat este CPT-ul, se poate stabili tot printr-o formula foarte clara si cat este dezechilibrul, este vorba de o formula dar realitatea arata ca aceasta formula da o curba care difera de la un moment la altul si de fapt este o masura a lipsei posibilitatii de a masura anumite.. de sarcini. De exemplu de ce numai doi distribuitori acopera sarcina pentru casnici, ceilalti n-au. N-au niciun interes sa nu aiba curbe de sarcina pentru casnici....

Marian Cernat: Eu cred ca amestecam lucrurile. Deci acum discutam despre o reglementare, dumneavoastra ne duceti la modul de stabilire a CPT-ului pentru un operator de retea de distributie, lucru care credem ca a fost clarificat si atunci ati avut ocazia sa aveti punctul de vedere si nu este adevarat ca se face numai printr-o formula, are la baza si masuratori samd. Haideti sa nu amestecam lucrurile. Am retinut ce ati spus dumneavoastra legat de dificultatea de transmitere a datelor aferente fiecarui participant, lucru pe care il are si operatorul de sistem, o sa analizam in detaliu acest aspect si o sa vedem ce decizie o sa luam. Mai sunt si alte interventii?

Mihaela Dragomir, Hidroelectrica: O sa incep cu niste observatii pe text. La articolul 4 ...nu se spune nimic despre conditiile de dispecer.....

Marian Cernat: Pai cand vorbim de pozitia, nu stiu exact la ce va referiti..Sorina..Eu cred ca este inclus dar o sa verific. Altcineva! Va rog mai tare.

Mihaela Dragomir, Hidroelectrica: Tot din punct de vedere al textului cred ca ar trebui scris mai clar despre PRE-urile

Marian Cernat: Bun, multumesc. Mai sunt si alte interventii?

Cristiam Popescu, PRE...: In principiu, dupa cum am sesizat noi suntem printre principalele PRE-uri vizate.

Marian Cernat: De ce credeti asta?

Cristian Popescu, PRE...: De exemplu articolul 2 banuiesc ca era ...pus impotriva...discordanta cu PRE-ul nostru care era un PRE, erau de fapt doua PRE-uri pe aceeasi licenta de furnizare. Nu cunoastem care ar fi motivatia acestei inacceptari a activitatii, atata timp cat la ora actuala sunt cele mai ...PRE-uri si cred ca daca participantii la piata, fiind o piata concurentiala ar fi considerat ca aceste PRE-uri sunt proaste n-arla ora actuala suntem in situatia in care refuzam foarte multi membri, deja am ajuns la o dimensiune extrem de mare. Deci pana la urma, concluzia este ca acest avantaj de pret de 2, 5, 7, 10 lei . Faptul ca ar fi existat alte metode de alocare in interior iarasi respectivii ..daca ei considerau ca printr-o alta metoda de alocare obtineau rezultate mai bune nu sunt fortati, chiar in contract avem posibilitatea oficiala de a pleca cu un preaviz de 30 de zile, dar noi daca ne anunta cu 3 zile inainte de a putea transmite catre Transelectrica infomatiile ii lasam intotdeauna. N-am avut...deci este o piata care se pare ca a functionat bine si aici as avea observatia ca si Transelectrica ar trebui sa se sesizeze..de a se face PRE-uri mult mai mici...la ora actuala se strang 50 60 fara sa existe nicio zi de intarziere din veniturile acestei suprafete de echilibrare de la PRE-urile noastre. Lucru care nu stiu daca a fost pus in balanta, ce problema au avut ca anumite PRE-uri au plecat, au disparut, au lasat gauri in venituri. Analiza impotriva unei situatii inexistente ar trebui facuta analizand si avantajele iar faptul ca au existat niste divergentele la un moment dat intre ...am avut noi corespondenta mai ampla cu anumite PRE-uri ..anumite observatii ale Transelectricii..notificari in dezechilibru..au fost un numar extrem de restrans avand in vedere ca noi vorbim zilnic de cateva sute chiar mii de notificari zilnice pe care le dam si faptul ca catodata mai apar niste exceptii, nu consideram ca este o problema. Deci din punctul nostru de vedere mi se pare ca era o piata functionala si din observatiile tuturor, nu numai in PRE-ul nostru, participantilor la piata se vede ca toata lumea o considera o piata care functioneaza in mare masura. Pot fi facute anumite verificari solicitate..de fapt s-a si intamplat asta cu raportarile..pana la urma nu era precizat ca trebuie sa dam raportarile pentru toti membri..acum PRE-ul raporteaza tot cei 400 si ceva de ..si toti au dezechilibre..au fost momentr intr-adevar in care se considerau variantele respective. La ora actuala nu exista asa ceva. Pana la urma chiar nu intelegem motivatia acestei bulversari a pietei.

Marian Cernat: Deci asa cum v-am spus noi nu modificam dimensiunea PRE-ului. Nu limitam dreptul unui titular de licenta sa creeze mai multe PRE-uri. Nu limitam dreptul unui titular de licenta sa participe la mai multe PRE-uri. Daca luam si citim prevederilor Codului comercial, o sa constatam ca acolo spune foarte clar ca fiecare titular de licenta isi asuma responsabilitatea echilibrarii pentru dezechilibrele lui. Coroborand toate articolele din din Codul comercial

referitoare la PRE si cele din Legea 123 concluzia este ca un titular de licenta care isi asuma responsabilitatea echilibrarii si-o asuma in primul rand pentru el, si apoi pentru ceilalti sau si-o delega unui alt titular de licenta. Asta este singura modificare pe care am facut-o pentru a veni in concordanta cu legea. Ba mai mult decat atat, noi nici nu am solicitat in mod expres ca titularul de licenta sa aiba si tranzactii. Numai am spus ca nu poate sa-si asume responsabilitatea pentru mai multe PRE-uri daca in PRE sunt si alti titulari de licenta. Daca sunt alte...

Reprezentant PATRES: Deci prin prezentul ordin constatam ca producatorii pot plati un pret mult mai mare la aceste dezechilibre.

Marian Cernat: De unde ati constatat asta?

Reprezentant PATRES: Pai cine o sa plateasca?

Marian Cernat: Unde s-a vorbit aici de pretul dezechilibrelor? Unde s-a vorbit de volumul dezechilibrelor? De unde ati tras concluzia asta?

Reprezentant PATRES: Pai in tot acest curs cineva va trebui sa plateasca si aceste costuri se vor restrange asupra producatorului, asta este ceva foarte clar.

Marian Cernat: Eu nu inteleg dar poate este o lipsa a mea.

Laurentiu AFEER: Imi cer scuze, ce cred ca vrea sa zica este ca orice schimbare...

Marian Cernat: Ne traduci tu Laurentiu?

Laurentiu AFEER: Sa aveti in vedere tot timpul ca orice schimbare in piata, orice complicatie cat de mica in piata inseamna costuri care se vor restrange la consumatorul final.

Marian Cernat: Da, Laurentiu. Daca aplicam principiul asta inseamna ca nu trebuie sa mai facem nicio schimbare in piata.

Participant1: In exemplul de dinainte, va explic eu. Furnizorul avea si el niste dezechilibre de la prognoza, producatorul avea si el niste dezechilibre care se agregau. In aceasta conditie, si furnizorul va avea niste dezechilibre si producatorul acela cu care exista BPA. Fiecare vor plati separate deci pana la urma toata lumea va fi mai....

Marian Cernat: Filozofia participarii la PRE este ca aceste dezechilibre de sensuri contrare in cadrul PRE-ului sa se anuleze si la nivelul PRE-ului sa se plateasca un cost mai mic, sa se suporte un cost mai mic pentru dezechilibre. Deci principiul acesta a ramas dar nu trebuie sa face masa cum a zis si doamna director Vlad, PRE in PRE, adica o cutie neagra intr-o alta cutie neagra. Despre asta e vorba. Sa transparentizam activitatea din interiorul PRE-ului.

Ioan Lungu: Eu cred ca cutia este neagra doar pentru o anumita parte, pentru ANRE nu exista cutie neagra, pentru ca ANRE poate sa ceara orice dar nu asta e ce vroiam sa spun. ...trebuie sa recunosc ca pe buna dreptate in toate interventiile dumneavoastra ne-ati explicat dorinta de a respecta intru totul prevederile legale cee ace este absolut corect pentru ca asta este una din oligatiile ANRE-ului. Dar v-as sugera totusi ca pe baza monitorizarii poate incercati sa gasiti si niste solutii pe care sa le propunem legiutorului sa schimbe si legea. De ce neaparat trebuie intotdeauna sa ne adaptam la niste idei, hai sa spun nu cele mai fericite, si sa nu incercam sa spunem si cum ar fi mai bine. Poate ca ar merita sa meditati si asupra acestui lucru.

Silvia Vlasceanu, Consiliu Consultativ: Eu as zice altceva. Orice reglementare pe care o elaboreaza ANRE trebui sa aiba, sau scopul ei este sa furnizeze sau sa ajute piata sa functioneze mai bine. Din ce aud aici, faptul ca nimeni nu o sustine, am impresia ca pe nimeni nu ajuta deci pana la urma reglementarile nu trebuie sa fie facute ca sa impiedice. Daca nimeni n-o doreste si nu se simte nevoia in piata, de ce reglementatorul tine sa supra-reglementeze acest domeniu?

Marian Cernat: Sa supra-reglementeze este un fel de-a spune.

Silvia Vlasceanu, Consiliu Consultativ: E o reglementare in plus.

Marian Cernat: In nota de fundamentare exista toate motivele. Acum daca vreti sau nu sa luati in considerare asta e alta problema.

Silvia Vlasceanu, Consiliu Consultativ: Uitandu-ma pe sinteza si nu reiese din sinteza observatiilor ca au fost preluate observatiile. Deci le-ati cerut observatii, le-au facut de buna credinta aceste observatii. Ei le fac numai de dragul de-a le face pentru ca ANRE-ul vine cu ideea de a nu prelua nimic pentru ca m-am uitat si in 90% sunt aceleasi idei, nu se accepta ..adica de ce ii puneti sa munceasca degeaba daca pana la urma tot nu conteaza parerea lor?

Marian Cernat: La sinteza observatiilor o sa vedeti ca noi ne-am exprimat si punctul de vedere nu numai ca nu se accepta, am spus si care este motivatia. V-am spus mai devreme ca referitor la acest aspect in cadrul colectivului nostru exista si o idee prin care se solicita ca fiecare titular de licenta sa-si creeze propriul PRE, asta pornind de la premiza ca in cadrul PRE-ului se fac tranzactii si pornind de la prevederea legala ca orice tranzactie trebuie sa fie transparenta si nediscriminatorie. V-as ruga sa va spuneti punctul de vedere si legat de acest aspect. Deci asta este o abordare in extenso fata de abordarea pe care noi am prezentat-o acum.

P5: Iertati-ma va rog, e si mai rau.

P1: Dar nu e mai rau pentru noi, e mai rau pentru consumatorul final, asta nu intelege nimeni.

Natalia Vlad: S-a argumentat cu privire la aceasta propunere ca s-a pornit de la argumentatia cum ca si ce se intampla in PRE este o tranzactie pe de o parte iar pe de alta parte s-au adus ca argumente o serie de imbunatatiri pe care le-ar aduce. Cele mai multe sunt legate de transparenta totala, de nediscriminare, de posibilitatea verificarii oricand a comportamentului si de faptul ca pana la urma Transelectrica din punct de vedere al costurilor ar trebui oricum sa verifice o buna parte din aceste date, presupunand ca participantii la piata ar dori sa se inregistreze separat, asa cum am constatat, sunt o multime de titulari de licenta care prefer sa ramana singuri in PRE sau sa aiba propriul PRE si nu sa se inscrie intr-un altul cu mai multi participanti. Deci la o adica, la limita, Transelectrica ar trebui sa fie capabila tehnic sa asigure o astfel de solutie. Si ca urmare, dezbaterile au fost destul de vii cu solicitat puncte de vedere juridice samd, cu dictionarul explicativ care considera ca ceea ce se intampla intr-un PRE ar putea fi considerate tranzactii si din nefericire si cu niste cazuri concrete cand in cadrul anumitor PRE-uri din nefericire chiar s-au intamplat niste tranzactii de mari dimensiuni, si motivate de respectivii participanti cu faptul ca legea nu le-a mai permis sa faca tranzactii explicite negociat si atunci au transferat cantitatile de energie respectiva prin intermediul PRE-ului. Adica o astfel de situatie de exceptie poate fi constitui si ea unul dintre motivele pentru o astfel de reglementare.

P1: Mi se pare mult mai fantezist si este o aiureala sa declari ca PRE-ul face tranzactii in interiorul lui. La extrem ar trebui sa existe un singur PRE: OPCOM-ul pentru ca conform legii din Romania numai OPCOM-ul este cel care poate sa gestioneze aceste tranzactii. Deci hai sa

transformam OPCOM-ul in singurul PRE din Romania si toata lumea sa faca acele tranzactii in ghilimele pentru ca nu sunt tranzactii..ceea ce se intampla in PRE-uri. Tranzactia o faci, agreezi un pret, nu-ti vine de la piata de echilibrare si ti se da din cer pentru ca toate PRE-urile care sunt PRE-uri furnizori nu producatori dispecerizabili primesc aceste preturi din piata de echilibrare, care cinstit, eu as fi sperat ca dupa 5 ani de zile sa fie o explicare si o mai mare transparenta in ceea ce priveste Transelectrica si formarea acestor preturi. Nu a disipa in PRE-uri si a gasi false probleme. Nici acum, nu stiu, eu personal, nu pot sa-mi dau seama si ca si consumator casnic cum este format un astfel de pret, daca mi se aplica daca nu mi se aplica, ce inseamna ca am aprins un bec acasa. Si ca sa nu ducem la extrem....

Marian Cernat: Eu cred ca stii foarte bine cum se formeaza un pret, doar te faci ca nu stii.

P1: Vine valul micilor regenerabile de 0-11 KW, de 2,5 KW, acestia sunt tot participanti la piata, titulari de licenta, pentru ca mai devreme sau mai tarziu le dati licenta. Cum rezolvati puzderia de case care in Germania MW instalati la nivelul de 40 gica sau cati sunt, jumatate sunt pe casele oamenilor. Cum ii agregati in PRE-uri, cum raporteaza la Transelectrica. Deci ar trebui cumva vazut inainte nu privit in urma.

Marian Cernat: Acolo se incearca o alta abordare si probabil ca se va realiza.

P1: Acolo nu mai au nevoie de licenta si de nimic...

Marian Cernat: Nu stiu, dar se incearca sa se aplice feed-in tariff ca acolo intr-adevar, ce se produce ..am mai avut in piata de echilibrare acei participanti necontrolabili.

Ioan Lungu: Consider ca este preferabil sa ramana aceasta idee pentru ca am vazut tot felul de scheme din acestea in care se fac reagregarii si prelucrari de date la un anumit nivel..se reduce cumva si posibilitatea de erori. Personal sunt cu ideea de a mentine PRE-urile si de a merge cu extrema asta, fiecare participant sa mearga cu PRE-ul lui....

P1: Sa nu mai zic ca avem producatori cu 33 de KW. Ce dezechilibre vrei sa aiba omul ala? Este in continuu dezechilibru, pe PZU nu poate tranzactiona decat 0,3, nu poate tranzactiona decat la o zecimala. El este in dezechilibru continuu. Omul ala e titular de licenta, deci este si el un caz.

P6: In PRE-ul nostru sunt zeci de astfel de cazuri.

Reprezentant Enel: Articolul 3.Toate aceste date transmise prin alte cai catre ANRE si Transelectrica, inafara de mici sincope privind intelegerea prin care se transmit aceste date...cum sa transmitem? Daca participantii nu reusesc sa transmita ..toate aceste date sunt transmise prin alte cai si ajung la ANRE intr-un final. Facem raportari si lunare si anuale si catre OPCOM am transmis contracte.....suntem ingropati in hartii. Acesta este unu la mana si consider ca este o cantitate impresionanta de date iar orice schimbare acolo daca nu este folosita coerent mai departe..consider ca nu-si are rostul aceasta nebulie, iar perspectiva feed-in tariff-ului nu stiu cum sa scoatem camasa. Si la ora actuala sunt foarte multe entitati care inca de bine de rau sa inteleaga piata de echilibrare si vorbesc de licentiati pentru restul care or sa apara nu stiu cum o sa scoatem camasa si la ce nivel o sa ajunga piata de echilibrare. Apoi referitor la tranzactiile in cadrul PRE-ului, sincer sa fiu, din cate stiu eu, o factura presupune calitate si pret. In tranzactiile in cadrul PRE-ului sau respectiv acea ajustare a pretului deci nu se schimba cantitatea, se schimba doar pretul, deci efectiv din punctul meu de vedere nu este tranzactie, iar in ceea ce priveste pozitia salariatului ANRE ..fiecare entitate legala fara

posibilitatea delegarii, eu as merge putin mai departe si as propune un PRE pentru fiecare consumator, pentru fiecare

Marian Cernat: Eu va rog sa n-o spuneti de mai multe ori.

Silvia Vlasceanu, Consiliu Consultativ: Pot sa va intreb la ce va folosesc toate aceste date? Ce faceti cu ele? Deci in afara de faptul ca respectati legea pentru transparenta..la ce va folosesc acest volum de date cand puteti sa cereti la OPCOM la Transelectrica?

Marian Cernat: Despre ce date vorbiti?

Silvia Vlasceanu, Consiliu Consultativ: Pai astea, uitati articolul 3, ca ma uit acum.

Marian Cernat: Nu cerem noi aceste date. Operatorul de echilibrare este Transelectrica si acesta printre activitatile pe care le are o mai are si pe aceea de a contoriza piata de echilibrare. Pana acum, activitatea din cadrul PRE-ului n-a fost o activitate reglementata. In momentul in care facem din activitatea asta o activitate reglementata trebuie sa existe si o monitorizare. Acest aspect legat de volumul datelor, v-am spus mai devreme ca vom analiza

Reprezentant Transelectrica: Nici nu vreau sa ma gandesc cati angajati ar trebui sa avem sa analizeze toate aceste volumuri de date?

Natalia Vlad: Da, dar aveti o multime de platforme informatice pe care trebuie sa le utilizati eficient.

Reprezentant Transelectrica: Puteti defini ce inseamna monitorizare?

.....

Marian Cernat: Bun, inteleg ca s-au cam epuizat punctele de vedere legate de ...

P1: O singura intrebare: E cineva care doreste acest ordin din aceasta sala?

.....

Marian Cernat: Mai sunt intrebari?

P7: Dorim sa precizati data pana la care putem transmite punctele de vedere la noul ordin. Noi am propune 1 luna.

Marian Cernat: Numai atat doriti? Daca nu mai sunt doritori, noi va multumim sincer pentru participarea de astazi la dezbateri, cred ca a fost una utila pentru noi. O sa analizam toate punctele de vedere exprimate si vom incerca sa realizam o reglementare care sa satisfaca si cerintele participantilor la piata si prevederile legale. Multumesc foarte mult!